

1.

Hij zat in de intercity naar Maastricht. Een dubbeldeks. Gewoontegetrouw ging Reinoud altijd boven zitten, dan kon je verder kijken. De trein vertrok tegenover de blokkendozen van het DSM-gebouw vervolgens kwam er een rangeerterrein. Het naakte Fortunastadion en het Orbis Medisch centrum. Via het scheefgebouwde kantoor van het LIOF kwam hij bij de kleine huisjes in Lutterade met een gebouw dat de naam 'De Graal' droeg. Naderhand wist hij dat hier een huishoudschool had gelegen met deze naam. Nu was het een kinderdagverblijf. Via het grote DSM-complex en de olietanks van Sabic zag hij de berkenbomen in een gele gloed. Nog even dan zou de winter invallen. Na station Beek-Elsloo begonnen de heuvels. De trein drukte zich tegen de berghelling van het Bunderbos aan. Het bronnetjesbos. Bloembedden van bosanemonen. Uiteindelijk ging de reis langs de overblijfselen van de Medammerweide en Terhagen naar het Bunderbos met zijn bronnen. De spoorlijn leunde tegen de plateaurand aan. Overal waren er populieren met mistletoe erin. Na een tijdje kwam hij langs de buitenverblijven van de chique van Maastricht, zoals kasteel Vaeshartelt, Villa

Kruisdonk en kasteel Meerssenhoven met allemaal zuilen aan de ingang van de oprijlaan. De trein wrong zich langs de stoffige fabrieken van Mosa tegels waar een vrachtauto van Sigrano klaar stond om zijn lading zilverzand te dumpen. Zilverzand waar wasbakken, wc-potten en dergelijke van gemaakt werden. Het werd ook gebruikt in de glasindustrie. Met twee schoorstenen met de naam MOSA erop. Uiteindelijk arriveerde hij in Maastricht, Mosa tegels en de werkplaats van de NS. Dit was het eindpunt.

Pas in 1913 werd het huidige stenen station gebouwd, naar een ontwerp van George Willem van Heukelom. De stationshal bevat een bank ten bate van (onder andere) de internationale reiziger. Daarnaast zijn er enkele winkels, zoals een boekhandel, een muziekwinkel en een supermarkt. De *Brasserie* (stationsrestaurant) biedt de reiziger de mogelijkheid een warme maaltijd te nemen. Het station was opmerkelijk door zijn boogconstructies en intieme sfeer. Hardstenen pilaren afgewisseld met baksteen. De voorkant bevatte een klok en verschillende wapens aan weerszijden: het waren vermoedelijk de wapens van de provinciën. Gebouwd tussen 1914 en 1915 in neorenaissancestijl. De gebrandschilderde ramen zijn uit 1949 van de hand van Charles Eyck. Twee

heraldische leeuwen met schilden in graniet
bewaken op de luifel voor de entree het gebouw.
Hij liep de Wijkerbrugstraat in met overal
Neoclassicistische gebouwen waarvan het Amrâth
Grand Hotel de l'Empereur, een Jugendstil
Rijksmonument uit de toon viel. Hij passeerde een
monument in de vorm van een zuil met bovenop
een bronzen Godin die op een maan stond, met
eromheen de twee meter hoge bronzen heiligen te
weten: St. Servaas, St. Monulphus, St. Hubertus en
St. Lambertus. Er stond gekerfd 'civitas trajecti'.
Verderop kwamen er steeds met Neorenaissance
gebouwen met als hoogtepunt het gebouw van de
ANWB. Hij naderde de St. Servaasbrug. Hier
begon het echte Maastricht. De meest
Bourgondische, mondaine en romaanse stad van
Nederland. Eigenlijk de meest on-Nederlandse
stad van Nederland. De stad van het verdrag van
Maastricht, toen de Euro werd geboren. De stad
van de Tefaf, The European Fine Art Foundation.
Boven alles de stad met de meeste middeleeuwse
huizen van Nederland. Eeuwenlang heeft
Maastricht niet geweten waar precies zijn
oorsprong ligt. De oorsprong van de stadsnaam
moet gezocht worden in *Trecta*, *Trectis*, *Treiectum*,
Treeg, *Trega*, *Treit*, *Tricht*, *Triiectum*, *Triieto*,
Masetreit, *Mosatrajectum*, *Urbs Trajectensis* en

andere benamingen die sinds de zesde eeuw in omloop waren en verwijzen naar wat Maastricht tot op de dag van vandaag in de kern nog altijd is: een plaats waar men de Maas kan oversteken. En daar was hij voor gekomen. Om de sfeer te proeven en te ruiken. Om dit alles in zich op te nemen en te laten bezinken. Om weer even in het buitenland te zijn. Maar daar kwam hij niet voor. Hij kwam voor Marilène die al stond te wachten op het perron voordat de trein stilhield. Marilène de Beaufort behoorde tot de chique van Maastricht. Haar ouders waren erg welvarend doch niet gierig. Ze hadden hem opgenomen in hun kleine familiekring.

‘Mon amour’, zei Marilène, toen hij haar in zijn armen sloot. Om het buitenlandse nog maar even te benadrukken.

‘Ik heb je zolang niet gezien.’

‘Een paar weken’, bromde hij.

‘Dat is lang’, zei ze op een fluisterende toon.

‘Waar gaan we naartoe?’, vroeg hij oprecht aan haar.

‘Volg me maar, student theologie’, zei ze lachend en ze nam me bij haar hand.

Ze liepen de Wijcker Brugstraat in en zagen dat hoe verder je kwam hoe ouder de huizen werden. Er zat veel neorenaissance tussen. Ze liepen het

hellinkje op voordat de St. Servaasbrug begon en genoten van het uitzicht op de Maas.

‘Kijk daar links ligt het Stokstraatkwartier.

Hierachter begint het *Quartier Latin* van Maastricht oftewel het Jekerkwartier. Daar moeten we zijn.’

‘In het huis ‘de Ridder’, dat omschreven wordt als Huize de Ridder in de Ridderstraat. Gelegen naast de Bisschopsmolen. Het Huis de Ridder wordt al in een cijnsregister uit 1377 vermeld. Het ontleent zijn naam waarschijnlijk aan de kolenman Ridder, die hier in de 14^e eeuw een huis bezat. Het huidige bouwwerk werd in 1650 gebouwd door Andries Loeffs, die als vaandrig in het Staatse leger diende. Het bouwjaar wordt gememoreerd op de voordeur. Het woonhuis is gebouwd in de stijl van de Maaslandse renaissance. Daar wonen mijn ouders.’

2.

Er stonden oude foto’s op de schoorsteenmantel. Het vuur was al aan.

‘Doe je bontjas aan’, zei Jacques de Beaufort.

‘Zo koud is het toch niet’, zei Lisa.

Het was warm voor de tijd van het jaar. Een voorzichtig zonnetje piepte door de najaarsnevel heen ten teken dat hij nog niet overwonnen was.

Jacques en Lisa liepen nog één maal naar de perroen. Vanuit Huize de Ridder in de Ridderstraat kwamen ze in de Koestraat. De Franse sfeer was overal te proeven. Lisa liep met haar rollator over de hobbelige keien van de binnenstad. Gefilterd zonlicht viel omlaag op het wegdek. Kromme scheefgetrokken panden sierden het straatbeeld. Met overal kleinschalige panden met hardstenenraamomlijsting. Er stonden wat studentenfietsen tegen een gevel aangesmeten. Ondanks het bordje 'Hier geen fietsen plaatsen' achter het raam van één van de panden. Verderop waren er eettentjes met namen als: 'D'n Blindgenger', 'Beluga Nxt Door', 'Levigne', 'De Branding', 'Il y a' (er is), 'Thaiichi' en 'Le Veau D'or' en natuurlijk 'het Franse huis' (traiteur-delicatessen-Franse specialiteiten).

Aan de kant van Huize de Ridder trad de verkrotting al op. Huize de Ridder lag naast de Bisschopsmolen. Deze watermolen van de prins-bisschop was oorspronkelijk een banmolen, waar alle Luikse burgers hun meel moesten laten malen. In 1442 komt deze molen in het bezit van het Gilde van de Brouwers, die hier het mout lieten malen. De voorgevel dateert uit het begin van de 18^e eeuw. In de molen bevindt zich nog een intacte maalinstallatie. uit 1924 met twee koppels stenen.

De achtergevel van de Bisschopsmolen dateert uit 1609 en de molenmeesters die bij de bouw betrokken waren, lieten hun naam vereeuwigen op de bovendorpels van de vensters boven het waterrad: 'WOLTER VAN AUST – MVELEMEYSTER TERTYT AO 1609 en 'ANTHON CLOETT – MYELEMEYSTER TERTYT AO 1609'.

Ze liepen de Koestraat uit het Onze Lieve Vrouwe plein op. Mensen zaten nog op terrassen. Links lagen de cafés 'Charlemagne', 'Brasserie van Buuren' en 'de Lanteern'. Met z'n kenmerkende raamhekjes.

'Ga niet hier voorbij zonder te zeggen, Ave Maria', zei de Mérodekapel.

'Even een kaarsje aansteken bij de Mérodekapel', zei ze zacht tegen Jacques.

Ze gingen de kapel binnen. Er hing een mysterieuze sfeer, mystiek haast. Lisa betaalde en stak een kaarsje op.

'Voor onze kinderen, Marilène en Floris', zei ze zacht.

Ze baden enkele Weesgegroetjes en gingen weer naar buiten. Ze draaiden de Bredestraat in en kwamen via het Grand-Theater-Café 'la Bonbonnière' langs de stadsschouwburg, geheel in

mergel met verderop 'het Winkelke', een winkel van sinkel waar ze van alles hadden. Van versleten overjasjes tot kapotte stoelen en van kandelaars tot serviesgoed en kleine schilderijen. Het was in feite een doorlopende brocante.

In de verte waren de torens van de St. Servaasbasiliek al te zien. Ze hielden stil bij de hoedenzaak 'Sheer elegance'.

'Hier kocht je vroeger je hoeden', zei Jacques.

'Maar dat is lang geleden', zei Lisa.

Het was, zoals gezegd, warm voor de tijd van het jaar. Lisa trok haar jasje uit.

'Zou hij er nog wel staan?', vroeg ze aan Jacques.

'Waarom niet', antwoordde deze.

Ze kwamen op het Vrijthof. Wat opviel waren de geknotte platanen. In tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt verwijst de naam 'Vrijthof' niet naar Friedhof: het Duitse woord voor kerkhof. Slechts in de Romeinse en Merovingische tijd periode heeft het Vrijthof als begraafplaats gediend. De naam Vrijthof betekende waarschijnlijk 'vrijplaats'. Te meer, omdat de lettergreep vrijt afgeleid is van het gotische woord 'freidjan', dat 'sparen' betekent. Op het Vrijthof werd je gespaard van de stadswetten.

In feite was het terrein van het Vrijthof te drassig voor bebouwing. Een tak van de Jeker die er in